

Cena 2. vala trenutno pri 520 mio EUR

Od 28. novembra do 4. decembra 2020

Cena zajezitvenih ukrepov: aktualni in hipotetični scenarij

Poskusili smo oceniti obseg nastale škode v nacionalni ekonomiji zaradi implementacije zajezitvenih ukrepov od konca septembra naprej do konca novembra (približno 2 meseca). **Srednja ocena izgubljene dodane vrednosti** je pri 520 mio EUR, z najverjetnejšo spodnjo mejo pri 440 mio EUR in zgornjo pri 600 mio EUR. To je skladno z našo oceno o padcu BDP v zadnjem četrtletju na medletnem nivoju pri -8 % in letnim padcem BDP pri -6,5 %. Uporabljena predpostavka je, da se omejitveni ukrepi v enakem obsegu podaljšajo do konca leta. V kolikor bi bil sprejet **širši nabor omejitev**, ki bi ohromil delovanje širšega gospodarstva (tudi industrije in gradbeništva), bi bilo v 14 dneh izgubljene 700 mio EUR dodane vrednosti. Pri tem je potrebno opozoriti, da bi bila polovica izgubljene dodane vrednosti kasneje lahko povrnjena z večjo intenzivnostjo poslovanja v kasnejšem obdobju.

Slovenija v skupini uspešnejših držav pri obvladovanju brezposelnosti

Anketna stopnja brezposelnosti ILO je bila v oktobru v območju evra pri 8,4 %, kar je bilo nekoliko manj kot v septembru (8,5 %). V Sloveniji se je, nasprotno, povečala za 0,2 odstotne točke na 4,9 %. Glede na isti mesec lani je bila v Sloveniji višja za 0,5 odstotne točke, v območju evra za 1 %. Med najbolj uspešnimi članicami pri obvladovanju brezposelnosti so bile Belgija (-0,1 o. t.), Malta (+0,3 o. t.), Francija (+0,3 o. t.) in Poljska. Pri zadnji se je stopnja brezposelnosti povečala prav toliko kot v Sloveniji, za 0,5 o. t.

BDP v 3. četrtletju zaradi potrošnje gospodinjstev nad pričakovanji

Pričakovan odboj slovenskega **BDP v 3. četrtletju** je bil precej nad pričakovanji. Pomembno sliko poda primerjava medletnega gibanja, ki kaže, da je slovenski BDP v 1. in 2. četrtletju upadel za 1,7 oziroma za 1,6 % bolj kot v povprečni članici EU-27 (mediana), medtem ko je bila ta sprememba v 3. četrtletju v Sloveniji ugodnejša, in sicer je bil padec v Sloveniji nižji za 1,5 odstotne točke. Z drugimi besedami: BDP v Sloveniji je bil v 3. četrtletju medletno nižji za 2,6 %, v povprečni članici EU (22 članic, ker 5 še ni objavilo BDP za 3. četrtletje) pa za 4,1 %. Velika medletna padca gospodarske aktivnosti sta beležili sredozemski turistični destinaciji Hrvaška in Malta, kjer je bil padec BDP na medletni ravni še pri 10 %. Litva je beležila skoraj nespremenjen BDP na letni ravni, medtem ko je bil ta na Poljskem in v Estoniji medletno nižji za 1,8 %.

Končna potrošnja države je bila v 3. četrtletju v Sloveniji višja za 1,4 % (v EU-22 za 1,1 %), medtem ko je bila potrošnja gospodinjstev v Sloveniji (55 % BDP) medletno nižja le za 0,9 % (EU-22: -3,7 %). Razlika v padcu je bila povezana predvsem z uvedbo turističnega vavčerja. Pri **investicijah v osnovna sredstva** je velik padec zalog prispeval k padcu za 20 % v Sloveniji (EU-22: -5,5 %), medtem ko so bile **investicije, očiščene zaloge**, medletno v Sloveniji nižje le za 1,8 %, v EU-22 za 3,2 %. Padec je bil posledica manjših nakupov strojev in opreme, medtem ko se je gradbeništvo krepilo. **Izvoz blaga in storitev** je bil v Sloveniji medletno nižji za 9,5 %, kar je bilo nekoliko več kot v EU-22 (-8,8 %) in izvira predvsem iz večjega padca pri storitvah izvoza potovanj.

Zelo pomemben podatek v povezavi z BDP nam podaja tudi pogled na **sredstva za zaposlene**, ki predstavljajo polovico BDP (dohodkovna struktura BDP). V 3. četrtletju 2020 so bila višja (nominalno, realnega podatka ni na voljo) v Sloveniji za 1,3 %, v območju evra pa nižja za 0,9 %. Rast sredstev za zaposlene je bila visoka še v Litvi, Latviji in na Švedskem.

Velika odstopanja pri gibanju cen komunikacijskih storitev

Cene v območju evra (HICP) so se v 1. objavi novembra znižale za 0,3 % glede na oktober 2020, prav toliko so bile nižje glede na oktober 2019. Ključni prispevek k nižjim cenam so dali energenti (-8,4 % na letni ravni) ter cene industrijskih dobrin (-0,3 %), pri čemer prvi predstavljajo 10 % košarice povprečnega gospodinjstva v območju evra, drugi pa 25 %. Cene storitev (45 % košarice) so bile medletno višje za 0,6 %. Visoka je bila še rast cen nepredelane hrane (4,2 %), medtem ko je bila cena predelane hrane višja za 1,3 %. Razlike med državami so izrazito velike. Močno odstopajo Češka, Madžarska in Poljska, kjer so bile cene (podatek je za oktober) medletno višje med 2,9 % in 3,8 %, medtem ko so se bile cene nižje vsaj za 1 % v Grčiji (celo za 2 %), Estoniji, na Cipru, Irskem ter v Sloveniji. Pri teh razlikah je imela vpliv tudi **različna sestava potrošniške košarice**, saj povprečno gospodinjstvo v območju evra energentom nameni 10 % svojega proračuna, slovensko pa 13 %. Na drugi strani za nakupe industrijskega blaga povprečno slovensko gospodinjstvo nameni 42 % proračuna, v območju evra pa 36 %. Ne glede na to so se cene hrane in pijač v Sloveniji na medletnem nivoju povečale za 1,2 odstotne točke hitreje kot v območju evra (podatek za

mesec oktober), cene alkohola in tobaka pa za 0,5 odstotne točke hitreje. Cene tekstila in obutve so v Sloveniji upadle bolj (-2,1 %) kot v območju evra (-0,5 %). Velike razlike so bile še pri cenah v transportu in komunikacijah. Cene v kategoriji transporta so v Sloveniji upadle precej hitreje (-8,3 %) kot v območju evra (-3,5 %), predvsem zaradi večje uporabe tekočih goriv v osebnem transportu v Sloveniji kot tudi znižanja trošarin na goriva. Na drugi strani so šle cene komunikacijskih storitev povsem v nasprotno smer. Oktobra so bile v območju evra medletno nižje za 3 %, v Sloveniji pa višje za 2,1 %. Na osnovi teh podatkov z zadosti visoko gotovostjo ocenjujemo, da se bodo **cene, merjene z indeksom HICP, v Sloveniji** v 2020 v povprečju znižale za 0,3 %. **Indeks cen življenjskih potrebščin**, ki meri potrošnjo slovenskih gospodinjstev, vključujoč porabo v tujini, pa se bo znižal nekoliko manj, in sicer za 0,1 %.

Dogodki v tekočem tednu: oktobrska industrijska proizvodnja v Sloveniji

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
7. 12. 2020, ponedeljek	Opravljen delovne ure, Slovenija, 3. četrletje 2020	Statistični urad RS	Dinamika, odvisna tudi od napotitev zaposlenih oseb na začasno čakanje na delo in delo s skrajšanim delovnim časom
7. 12. 2020, ponedeljek	Razpoložanje glavnih svetovnih nabavnikov bakra, aluminija in železa, november 2020	IHS Markit	Pokazatelj prihodnjih gibanj v ključnih industrijskih dejavnostih
8. 12. 2020, torek	BDP in zaposlenost, 3. četrletje 2020, 2. objava	Eurostat	Podatki, objavljeni še za preostale EU države
10. 12. 2020, četrtek	Obrestne mere ter drugi ukrepi monetarne politike, ECB	ECB	Ukrepi z vplivom na stroške zadolževanja
10. 12. 2020, četrtek	Izvoz in uvoz blaga, Slovenija, oktober 2020	Statistični urad RS	Dinamika, povezana z trendi v izvoznem povpraševanju in domači potrošnji
10. 12. 2020, četrtek	Indeks industrijske proizvodnje, Slovenija, oktober 2020	Statistični urad RS	Pokazatelj dinamike v predelovalnih dejavnostih
10. 12. 2020, četrtek	Indeks cen, brez hrane in energentov, november, ZDA	Bureau of Labor Statistics	Kazalnik zdravja ameriškega storitvenega sektorja, pomemben za določitev politike obrestnih mer FED
11. 12. 2020, petek	Michiganski indeks razpoložanja potrošnikov, november 2020, ZDA	University of Michigan	Vpliv na domačo potrošnjo v ZDA in svetovni BDP

Bojan Ivanc

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Izvoz blaga, Slovenija, okt. 2020/okt. 2019	-0,3 %	1,0 %	2
Indeksi industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih, Slovenija, okt. 2020/okt. 2019	-3,6 %	-2,5 %	4
Michiganski indeks razpoložanja potrošnikov, november 2020, ZDA	76,9	78,2	3